

DATOS IDENTIFICATIVOS

Literatura: Pensar a literatura

Materia	Literatura: Pensar a literatura			
Código	V01G180V01202			
Titulación	Grao en Linguas Estranxeiras			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Lingua de impartición				
Departamento	Literatura española e teoría da literatura			
Coordinador/a	González Maestro, Jesús			
Profesorado	González Maestro, Jesús			
Correo-e	maestro@uvigo.es			
Web	http://faitic.uvigo.es			
Descrición xeral	Interpretar as cuestións principais da teoría literaria contemporánea: 1. Que é un material literario. 2. Que funcións cumpre a literatura no mundo en que vivimos. 3. Como se constrúe o sentido dos materiais literarios. 4. Para que serven os materiais literarios. 5. Orixe, posibilidades de coñecemento e de comparación crítica dos materiais literarios.			

Competencias

Código	
A1	Que as/os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral, e que se atopa a un nivel que, aínda que se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que as/os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A4	Que as/os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que as/os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
C4	Adquirir as ferramentas e técnicas metodolóxicas básicas para o estudo e a análise lingüística e literaria.
C5	Adquirir os coñecementos necesarios para a comprensión, desenvolvemento, análise, avaliación e aproveitamento para o futuro profesional dos recursos lingüísticos e literarios.
C9	Planificar, estruturar e desenvolver ensaios escritos e presentacións orais nas diversas linguas estranxeiras, formulando hipóteses, utilizando unha metodoloxía apropiada para transmitir ideas de xeito eficaz e válido, seguindo as convencións académicas e empregando evidencias suficientes que corroboren os razoamentos expostos.
C12	Ser competente para utilizar as novas tecnoloxías como recurso metodolóxico, de investigación, didáctico e de comunicación.
D2	Que as/os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
D3	Que as/os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitiren xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
D4	Que as/os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado coma non especializado.
D5	Que as/os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Saber interpretar materiais literarios	A1	C4	D2
	A2	C5	D3
	A4	C9	D4
	A5	C12	D5
Ser capaces de explicar cuestións esenciais de *ontoloxía literaria, *xenoloxía literaria, gnoseoloxía literaria, *genealogía literaria, ficción literaria e literatura comparada	A1	C4	D2
	A2	C5	D3
	A4	C9	D4
	A5	C12	D5
Saber relacionar textos literarios con interpretacións teórico-literarias adecuadas e *contextualizadas *metodolóxicamente.	A1	C4	D2
	A2	C5	D3
	A4	C9	D4
	A5	C12	D5
Ser capaces de ler textos de Teoría da Literatura de orientacións teóricas diversas situándoos na que corresponda.	A1	C4	D2
	A2	C5	D3
	A4	C9	D4
	A5	C12	D5
Comentar textos literarios diversos relacionándoos co xénero ao que correspondan e sabendo xustificar esa adscrición.	A1	C4	D2
	A2	C5	D3
	A4	C9	D4
	A5	C12	D5
Ser capaces de expor oralmente de forma sintética a comprensión dos textos, literarios ou teóricos.	A1	C4	D2
	A2	C5	D3
	A4	C9	D4
	A5	C12	D5
Interpretar textos literarios en función de diversas orientacións metodolóxicas.	A1	C4	D2
	A2	C5	D3
	A4	C9	D4
	A5	C12	D5
Ser capaces de expor semanalmente, nas clases prácticas, en exposicións orais, o resultado dos coñecementos adquiridos en relación a textos e materiais literarios concretos.	A1	C4	D2
	A2	C5	D3
	A4	C9	D4
	A5	C12	D5
Ser capaces de superar unha proba de respostas longas ou de desenvolvemento, é dicir, un exame final, onde se esixe explicar cuestións fundamentais de teoría da literatura e de interpretación literaria, con rigor, contido académico e coherencia lingüística. Esixirase saber escribir correctamente, saber argumentar unha exposición teórico-literaria con calidade científica, e ser capaz de demostrar os coñecementos adquiridos durante o curso.	A1	C4	D2
	A2	C5	D3
	A4	C9	D4
	A5	C12	D5

Contidos

Tema	
1. Introducción xeral	1.1. Criterios e conceptos fundamentais.
2. Idea e Concepto de Literatura	2.1. Que é a literatura? 2.2. A teoría da literatura. 2.3. A crítica da literatura. 2.4. A literatura nos espazos antropolóxico, gnoseolóxico, ontolóxico e estético.
3. *Genealogía da Literatura	3.1. A orixe da literatura. 3.2. Literatura primitiva ou dogmática. 3.3. Literatura crítica ou indicativa. 3.4. Literatura programática ou imperativa. 3.5. Literatura sofisticada ou reconstructivista.
4. *Ontoloxía da Literatura	4.1. Os materiais literarios. 4.2. Autor. 4.3. Obra. 4.4. Lector. 4.5. Intérprete ou transductor.
5. Gnoseoloxía da Literatura	5.1. Teoría do coñecemento literario. 5.2. Modos científicos transcendentales. 5.3. Modos científicos imanentes. 5.4. Teorías academicistas. 5.5. Teorías epistemolóxicas. 5.6. Teorías gnoseolóxicas. 5.7. Teoría da Literatura e Teoría do Pecho Categorical.

6. *Genoloxía da Literatura	6.1. Teoría dos xéneros literarios. 6.2. O xénero literario. 6.3. A especie literaria. 6.4. A obra literaria. 6.5. Agrupacións, desmembramentos, tipoloxías e taxonomías.
7. Concepto de ficción na literatura	7.1. Ficción e Literatura 7.2. Ficción e Realidade 7.3. Ficción e Epistemoloxía 7.4. Ficción e Gnoseoloxía 7.5. Ficción e Ontoloxía 7.6. Termos, Relacións e Operacións da Ficción Literaria
8. Literatura Comparada	8.1. Idea e concepto da Literatura Comparada. 8.2. Modelo gnoseolóxico da Literatura Comparada. 8.3. Metros, prototipos, paradigmas e canons. 8.4. Sintaxe, semántica e pragmática gnoseolóxicas da Literatura Comparada.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	20	30	50
Traballos de aula	20	30	50
Presentacións/exposicións	6	6	12
Prácticas en aulas de informática	0	36	36
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	O profesor explicará os contidos da materia. A continuación, o alumnado deberá expor preguntas, obxeccións, críticas, valoracións. Penalizarase a pasividade en clase, ou a ausencia de intervencións. O alumnado debe facer preguntas ao profesor constantemente sobre os contidos da materia.
Traballos de aula	Traballos de análise literaria dos textos presentados nas clases.
Presentacións/exposicións	Exposición oral do traballo de investigación da materia, pondo especial énfase na claridade expositiva e no uso dun rexistro lingüístico adecuado á situación.
Prácticas en aulas de informática	Proporcionarase ao alumnado materiais de traballo, que requirirán o uso de equipos informáticos, ou dunha aula informática: documentación, información, exercicios, materiais docentes e recursos audiovisuais (vídeos docentes, dispoñibles en UVIGO TV). Será necesario o uso de correo electrónico para recibir a información que enviará semanalmente o profesor.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	O profesor orientará ao alumnado antes de cada exposición pública dun traballo, e antes de cada exercicio ou proba explicará os contidos e método correspondentes. O profesor esixirá ao alumnado unha participación activa nas clases, promoverá a intervención do alumnado, e valorará moi positivamente a presenza activa nas clases (non a presenza pasiva). Valorarase moito a pertinencia e calidade das intervencións. O profesor insistirá constantemente en que o alumnado #expor preguntas, faga intervencións, e #desenvolver o seu interese científico e académico polos contidos da materia. O profesor estará aberto, sempre, a toda suxestión, indicación ou comunicación, que o alumnado estime oportuno transmitirle, a fin de mellorar as condicións en que se desenvolve o curso. O profesor está a disposición do alumnado, en horario e calendario laboral, a través do seu correo electrónico: maestro@uvigo.es
Presentacións/exposicións	O profesor orientará ao alumnado antes de cada exposición pública dun traballo, e antes de cada exercicio ou proba explicará os contidos e método correspondentes. O profesor esixirá ao alumnado unha participación activa nas clases, promoverá a intervención do alumnado, e valorará moi positivamente a presenza activa nas clases (non a presenza pasiva). Valorarase moito a pertinencia e calidade das intervencións. O profesor insistirá constantemente en que o alumnado #expor preguntas, faga intervencións, e #desenvolver o seu interese científico e académico polos contidos da materia. O profesor estará aberto, sempre, a toda suxestión, indicación ou comunicación, que o alumnado estime oportuno transmitirle, a fin de mellorar as condicións en que se desenvolve o curso. O profesor está a disposición do alumnado, en horario e calendario laboral, a través do seu correo electrónico: maestro@uvigo.es

Traballos de aula	O profesor orientará ao alumnado antes de cada exposición pública dun traballo, e antes de cada exercicio ou proba explicará os contidos e método correspondentes. O profesor esixirá ao alumnado unha participación activa nas clases, promoverá a intervención do alumnado, e valorará moi positivamente a presenza activa nas clases (non a presenza pasiva). Valorarase moito a pertinencia e calidade das intervencións. O profesor insistirá constantemente en que o alumnado #expor preguntas, faga intervencións, e #desenvolver o seu interese científico e académico polos contidos da materia. O profesor estará aberto, sempre, a toda suxestión, indicación ou comunicación, que o alumnado estime oportuno transmitirle, a fin de mellorar as condicións en que se desenvolve o curso. O profesor está a disposición do alumnado, en horario e calendario laboral, a través do seu correo electrónico: maestro@uvigo.es
Prácticas en aulas de informática	O profesor orientará ao alumnado antes de cada exposición pública dun traballo, e antes de cada exercicio ou proba explicará os contidos e método correspondentes. O profesor esixirá ao alumnado unha participación activa nas clases, promoverá a intervención do alumnado, e valorará moi positivamente a presenza activa nas clases (non a presenza pasiva). Valorarase moito a pertinencia e calidade das intervencións. O profesor insistirá constantemente en que o alumnado #expor preguntas, faga intervencións, e #desenvolver o seu interese científico e académico polos contidos da materia. O profesor estará aberto, sempre, a toda suxestión, indicación ou comunicación, que o alumnado estime oportuno transmitirle, a fin de mellorar as condicións en que se desenvolve o curso. O profesor está a disposición do alumnado, en horario e calendario laboral, a través do seu correo electrónico: maestro@uvigo.es

Avaliación				
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Sesión maxistral	Valorarase a atención e a capacidade para intervir nas clases tras as intervencións do profesor, propondo ou rebatendo ideas, ou manifestando dúbidas ou dificultades de comprensión. Valorarase moito a participación activa nas clases.	10	C4	D2
Traballos de aula	Valorarase o resultado final do traballo na aula: a seriedade e a capacidade crítica. Penalizarase o plaxio, e advírtese que o plaxio é un delito contra a propiedade intelectual e contra a propiedade industrial. O plaxio, ou copia *intencional non declarada, en todo ou en parte, en calquera tipo de traballo ou exame, suporá un cero nesa proba. Alegar descoñecemento do que é un plaxio non eximirá á persoa que *plagie de responsabilidade legal. Dependendo da gravidade do plaxio, o profesor poderá interpor un recurso nos tribunais conforme aos dereitos establecidos na Lei 21/2014, de 4 de novembro, pola que se modifica o texto refundido da Lei de Propiedade Intelectual, aprobado por Real Decreto Lexislativo 1/1996, de 12 de abril, e a Lei 1/2000, de 7 de xaneiro, de *Enjuiciamiento Civil.	10	A1	D2
Presentacións/exposicións	Valorarase a seriedade, o rigor, a orixinalidade e o uso dunha linguaxe adecuada, escrupulosamente correcto e preciso. Valoraranse as competencias avaliada, a calidade de ideas e o manexo dos coñecementos adquiridos en clase.	10	C4	D2
Prácticas en aulas de informática	Todo o alumnado debe facer as prácticas correspondentes ás aulas de informática, porque só a través de uso desta tecnoloxía poderá preparar adecuadamente os contidos do curso. As prácticas en aulas de informática son absolutamente decisivas para o alumnado que non segue a avaliación continua, xa que a través destas prácticas recibirá a maior parte da información do curso.	10		
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Exame final para todos os estudantes. Para quen asistisen ao 80% das clases, e por tanto seguisen a avaliación continua, este exame final computará un 60% sobre a cualificación final. Para quen non seguisen a avaliación continua, ao non asistir ao 80% das clases, o exame final computará como proba única, cun 100% sobre a cualificación final.	60	A1	C4 D2

Outros comentarios sobre a Avaliación

A avaliación será continua para o alumnado que asista *presencialmente ao 80% das clases, o que implica non só presenza e asistencia, senón sobre todo a participación activa, intervencións adecuadas e pertinentes, e exposicións orais continuadas ao longo do curso. A avaliación non será considerada como continua para o alumnado que non asista *presencialmente ao 80% das clases. O profesor levará un control rigoroso de asistencia presencial ás clases, mediante a firma e rexistro de asistencia de cada estudante. As probas de avaliación serán semanais: cada semana haberá que expor, ben oralmente, ben por escrito, traballos de clase. A asistencia pasiva ás clases, a asistencia muda, sen intervencións orais

nin exposición de traballos, especialmente nas clases prácticas, será obxecto de cualificacións negativas. Esíxese ao alumnado unha implicación e unha participación explícitas nas clases. Esíxese ao alumnado que expoña preguntas, dúbidas e cuestións relacionadas cos contidos da materia. Esíxese ao alumnado que interveña activamente nas clases. Valorarase moi negativamente a presenza pasiva, muda ou inactiva ás clases. A presenza pasiva ou inactiva nas clases de forma continuada suporá a suspensión da avaliación continua, pois os resultados de tal avaliación serán nulos. Esixírase ao alumnado o uso e manexo de novas tecnoloxías: internet, consulta de vídeos e conferencias gravadas en vídeo, así como outros materiais que serán obxecto de avaliación tras a súa exposición e referencia nas clases. O alumnado poderá renunciar á avaliación continua. Se se renuncia á avaliación continua, ou non se pode seguir a avaliación continua por algunha razón, o alumno/a alumna deberá informar diso ao profesor, ben ao comezo do curso, ben a partir do momento en que o alumno ou alumna decida abandonar a avaliación continua. O alumnado non está obrigado a seguir a avaliación continua, xa que as clases deste profesor grávanse, en 24 horas están dispoñibles en internet, e todos os materiais, recursos, documentos docentes e información do curso remítese sempre e puntualmente á totalidade do alumnado vía correo electrónico. Por tanto, insístese en que non é obrigatoria a asistencia presencial ás clases. Así mesmo, o profesor está sempre dispoñible para o alumnado, dentro do horario e calendario laborais, a través de internet e correo electrónico. Se o alumno/a alumna prevé a imposibilidade puntual de asistencia a clase, deberá comunicarllo ao profesor e xustificalo. As ausencias inxustificadas valorarase moi negativamente. A avaliación continua comprende: 1) seguimento das sesións maxistras e preguntas na aula sobre o contido de tales sesións (10%); 2) presentacións, exposicións e intervencións orais en clase (10%); 3) traballos na aula (10%); e 4) prácticas en aulas de informática (10%). O exame final supón o 60% da cualificación para quen sigan a avaliación continua. O exame final supón o 100% da cualificación para quen NON sigan a avaliación continua. Nos casos de renuncia á avaliación continua, ou de imposibilidade de seguimento da avaliación continua, o alumno / a alumna será avaliado / avaliada mediante unha proba única, que consistirá nun exame escrito, ou proba de resposta longa ou de desenvolvemento. O exame celebrárase durante a última clase do curso, dentro do horario e do calendario académicos. A proba constará de preguntas e exercicios sobre os contidos e lecturas do programa. O mesmo tipo de proba ou exame terá lugar na convocatoria de xullo. O exame final supón o 100% da cualificación a partir da segunda convocatoria (xullo) incluída. O alumnado que suspenda a primeira convocatoria terá que examinarse desde a segunda convocatoria, incluída, da totalidade de materia, incluídos tamén os traballos de clase.

Bibliografía. Fontes de información

Maestro, Jesús G., **Contra las musas de la ira. El materialismo filosófico como teoría de la literatura**, Pentalfa, 2014.
Maestro, Jesús G., **Crítica de la razón literaria**, Academia del Hispanismo, 2006-2012.

AGUIAR E SILVA, Vitor Manuel de. Teoría de la literatura . Madrid: Gredos, 1979.

AGUIAR E SILVA, Vitor Manuel de. Teoría da literatura , vol. I. Coimbra: Livraria Almedina, 1984.

CULLER, Jonathan. Breve introducción a la teoría literaria. Barcelona: Crítica, 2000.

EAGLETON, Terry. Una introducción a la teoría literaria. México: Fondo de Cultura Económica, 1993.

ESTÉBANEZ CALDERÓN, Demetrio. Diccionario de Literatura . Madrid: Alianza, 1996.

GARRIDO GALLARDO, Miguel Ángel. Introducción a la Teoría de la Literatura. Madrid: Síntesis, 2004.

GUERIN et alii. Handbook for Critical Approaches to Literature. Nueva York: Oxford UP, 2004.

MAESTRO, Jesús G., Crítica de la razón literaria. Vigo, Academia del Hispanismo, 2006-2012

MAESTRO, Jesús G., Las musas de la ira. Teoría de la literatura, Oviedo, Pentalfa, 2014.

REIS, Carlos. O conhecimento da literatura. Introdução aos estudos literários. Coimbra: Livraria Almedina, 1995.

VILLANUEVA, Darío. Curso de Teoría de la Literatura. Madrid: Taurus, 1994.

WELLEK, René, WARREN, Austin. Teoría literaria. Madrid: Gredos, 1974

NOTA: Una bibliografía más específica para temas o asuntos puntuales será provista por el profesorado cuando proceda.

Recomendacións

Outros comentarios

É imprescindible coñecer as principais ferramentas informáticas, dispor de correo electrónico, acceso a computadores ou aulas informáticas, e saber usar correctamente internet.

O profesor recomendará ao alumnado a visualización de diferentes vídeos docentes, relacionados coa materia.

Así mesmo, o profesor advirte ao alumnado que as clases serán gravadas (excepto as clases prácticas, ou aquelas secuencias de calquera clases nas que interveña o alumnado), e que as clases gravadas estarán dispoñibles en internet para uso do alumnado e para todo tipo de público, en réxime totalmente aberto. Dado que as clases gravaranse, esíxese ao alumnado un especial respecto e silencio durante a gravación, evitando facer ruídos e evitando comportamentos inadecuados ou improcedentes, que, de producirse, someteranse as disposicións e procedementos legais existentes. Advírtese que o profesor está a realizar un traballo para o alumnado, o que esixe por parte de leste un respecto e, tamén, unha colaboración.

Por razóns circunstanciais debidamente xustificadas, o profesor poderá alterar a orde dos temas expostos no programa de contidos, se considera oportuno facelo para facilitar a comprensión e o seguimento de tales contidos por parte do alumnado.

A avaliación da materia terá en conta non só a pertinencia e calidade do contido das respostas ás preguntas e cuestións, en exames e traballos, senón tamén a corrección na expresión, redacción e expresión lingüística.

Por suxestión do equipo *decanal, recoméndase ao alumnado usar os recursos da biblioteca.
